

15.6.2007

Uutta verta toimintaan

Karjalaisena sukuseurana olemme tulossa todellisen sukupolvenvaihdon eteen. Kotiseudulla Karjalassa syntyneiden ja siitä jotain muistavien jäsenten voimat heikkenevät. Nyt on korkea aika suunnitella tulevaisuutta; miten tästä eteenpäin. Uutta verta tarvitaan siten erityisesti johtokuntaan huolehtimaan siitä, että seuran toiminta jatkuu myös tulevaisuudessa.

Karjalaisten juurien tunnustaminen tulee jatkosakin olemaan keskeinen tekijä seuramme toiminnassa. Vaikka muuttoliikettä on aina tapahtunut, on muistettava että karjalaisten massiivinen muutto nyky-Suomeen ei ollut vapaaehtoinen. Entiset olot jouduttiin jättämään lyhyellä varoituksella pommitusten ja tykistötulen uhan alla. Tämän me vanhan polven edustajat kyllä muistamme, nuorempien mielestä varmaan liiankin hyvin. Ehkä nyt onkin jo aika palata normaaliin päiväjärjestykseen. Mutta niihin sukunsa vanhoihin vuosiin sukututkijat joutuvat kuitenkin aina palaamaan. Kummasti vain niitä vanhoja asioita esittelee myös ”sukuseurojen, sukututkimuksen, historian ja kulttuurin aikakauslehti Sukuviesti”.

Valtakunnallinen, kaikille avoin sukutapahtuma järjestetään tänä vuonna Karjalatalolla 19- 21.10. Tapahtumaan ja luennoille on vapaa pääsy. Sieltä voi saada ideoita myös sukuseuratoimintaan. Mitäpä, jos lähtisimme joukolla mukaan! Sitä ennen ehdimme tietenkin omaan vuosikokouksemme, joka pidetään Vahviala-päivän yhteydessä 1. heinäkuuta.

Sukuseurassa tarvitaan sekä nuoria että vanhoja. Mutta juuri nyt tarvitsemme niitä hiukan nuorempia, jotka olisivat valmiit ottamaan vastuun toiminnasta sitten, kun niiden viimeisten perustajajäsenten ote kirpoaa. Se aika alkaa olla lähellä.

Hyvää ja virkistävää kesää
toivottaa lehden toimitus.

Kokouskutsu

Koskelaisten Sukuseuran sääntömääräinen vuosikokous pidetään 1.7.2007 Artjärven maamiesseuran talolla Vuorenmäellä välittömästi kello 13 alkavan Vahvialan pitäjäjuhlun päättymisen jälkeen. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat:

1. Esitetään toimintakauden 1.7.2005-30.6.2007 toimintakertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastuskertomus.
2. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle tai toimenpiteistä, joihin edellisen kauden hallinto ehkä antaa aihetta.
3. Vahvistetaan seuraavan toimintakauden toimintasuunnitelma ja talousarvio.
4. Päätetään seuraavan toimintakauden jäsenmaksun suuruudesta.
5. Valitaan johtokunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.
6. Valitaan johtokunnan jäsenet
7. Käsitellään muut johtokunnan tai seuran jäsenten kokoukselle esittämät asiat.

KOSKELAISTEN SUKUSEURA ry

Toimintakertomus kaksivuotiskaudelta 1.7.2005-31.3.2007

1. Jäsenistö

Koskelaisten sukuseuran jäsenistö koostuu lähinnä entisen Viipurin läänin Vahvialan kunnan Koskelan kylässä 1600-luvulta lähtien asuneen Koskelaisten suvun jälkeläisistä ja heidän puolisoistaan. Vuonna 1980 perustetun seuran jäsenmäärä on n. 190. Seuran tarkoituksena on vaalia suvun perinteitä ja edistää yhteenkuuluvaisuuden tunnetta jäsenistönsä keskuudessa. Seura on Karjalan liiton ja Karjalaisten sukuyhteisöjen liiton jäsen.

2. Toiminta tilikaudella 1.7.2005 – 31.3.2006

2.1 Vuosikokous

Sääntöjen mukainen kaksivuotiskauden jälkeinen vuosikokous pidettiin Vahviala-päivien yhteydessä Karjala-talon Wärtsilä-salissa 3.7.2005. Kokouksen puheenjohtajana toimi seuran puheenjohtaja Heikki Koskelainen ja sihteerinä Pekka Koskelainen. Kokous hyväksyi toimintakertomuksen, vahvasti tilinpäätöksen ja myönsi johtokunnalle vastuuvapauden toimintakaudelta 1.7.2003-30.6.2005. Samoin hyväksyttiin seuraavalle kaudelle toimintasuunnitelma talousarvioineen.

Vuosikokouksessa hyväksyttiin seuran sääntöjen 7 §:n sekä 9, 10 ja 11 §§:n muutokset. Patentti- ja rekisterihallitus vahvasti sääntöjen muutoksen 14.3.2006. Sääntöjen 11 §:n mukaan seuran tilikausi muuttui päättyväksi maaliskuun viimeisenä päivänä.

Johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin edelleen Heikki Koskelainen ja varapuheenjohtajaksi Raija ja Putus. Uusien sääntöjen mukaisesti valittiin johtokunnan muiksi jäseniksi Anu-Leena Koskelainen, Hannu Koskelainen, Leena Koskelainen, Pekka Koskelainen ja Annele Vartiainen.

2.2 Kotiseutumatka

Seuran perinteinen kotiseutumatka Vahvialaan ja Viipuriin tehtiin 22.7.2006. Matkan kohteina olivat Tervajoki, Kiiskilän kartano, ja Tali-Ihantala. Onnistuneen matkan asiantuntevina oppaina olivat seuran jäsen eversti Ilmo Kekkonen ja entiseen tapaan myös Mihail Kostalomov. Matkajärjestelyistä vastasi Hannu Koskelainen, joka myös tarjosi osanottajille lounaan ravintola Viipurissa Labyrintissa.

Matkan aikana Ilmo Kekkonen kertoi mielenkiintoisesti entisen Viipurin läänin tapahtumista

ja oloista samoin kuin Ihantalassa Suomen armeijan puolustustaistelusta Tali-Ihantalassa. kesäkuussa 1944

Viimeisenä kohteena oli Koskelaisten suvun syntysijoilla sijaitseva Koskelan koski, josta muutammat matkalaiset vielä ennättivät pistäytyä sukunsa entisillä asuinsijoilla.

2.3 Talous

Sääntömuutoksen jälkeisen 9 kuukautta käsittäneen kauden 1.7. 2005 – 31.3.2006 tilinpäätös osoitti 127,15 euron ylijäämää. Jäsenmaksu oli 9 euroa vuonna 2005 ja 12 euroa v. 2006, mistä on tuloutettiin tilikaudelle kolmen kuukauden osuus. Tilikauden aikana myytiin yhdistyksen omistamat Ylläsjärven Tunturihotelli Oy:n osakkeet Karjalan Säätiölle 162 eurolla. Jäsenlehden numero 28 ilmestyi joulukuussa 2005.

Toimintakauteen sisältyvän tilikauden 1.4.2006 – 31.3.2007 tulos muodostui 528,75 euroa alijäämäiseksi. Tähän vaikutti erityisesti Karjalan Liiton jäsenmaksuperusteiden muutos, mikä nosti Liitolle maksettavat jäsenmaksut uudelle, n. 1000 euron tasolle. Jäsenlehden numerot 29 ja 30 ilmestyivät toukokuussa ja joulukuussa 2006.

3. Toimintasuunnitelma vuosille 2005-2007

Seuran toiminnan painopisteet ovat viimeisten vuosien aikana vakiintuneet siten, että parillisina vuosina järjestetään kotiseutumatka ja parittomina vuosina kokoonnutaan sukukokoukseen, jonka yhteydessä pidetään sääntömääräinen vuosikokous. Näin tulee tapahtumaan myös alkaneella toimintakaudella. Lisäksi voidaan yleisestä mielenkiinnosta riippuen järjestää yhteinen matka esim. osallistumalla Karjalan Liiton risteilyyn.

Sukuseuran ongelmana on tällä hetkellä sen aktiivisen jäsenkunnan ikääntyminen, mikä näkyy hiljalleen laskussa olevana jäsenmääränä sekä jäsentilaisuuksien osanottajamäärien kasvuna. Uutta verta kaivattaisiin erityisesti johtokuntaan, johon tulisi saada enemmän nuoria ja eri sukuharjojen edustajia.

Helsinki 14.5.2007

Johtokunta

Kerttu Waselius

Sama maa, sama taivas

Oliko mukava loma? Niin, miten siitä kertoisin. Onhan se aina kesän kohokohta; kesäloma koti-Suomessa. Muuttolintujen mieli palaa sinne ja kevään tullen alkaa sitä mietiskellen suunnitella.

Teinpä ensi kertaa ihan suunnitelman suuren valkoisen kirjekuoren taakse. Tein neliöitä heinäkuun päivistä. Oli siinä välttämättömät menot merkitty. ”Oli Karjala mielessäin”.

Syntymäpäitjänä Vahvialan pitäjäjuhla oli 2.7. Lappeenrannassa. Menimme sinne linja-autolla ja matkan varrelta nousi mukaan tulijoita, entuudestaan tuttuja ja uusiakin tuttuja tuli.

Oli kotiseutu ja lapsuus ihan koeteltavissa kun matkasimme sukumme syntymäseudulle, Koskelan kosken partaalle. Kuka voisi kuvitella meidän kaikkien jalanjäljet siinä rantakalliolla menneiltä vuosilta. Vesi virrassa vähenee vuodelta, mutta sain vielä pestä jalkani sinä heinäkuun lauantaina 22.7.

Sain taas kerran kokea, löytyisikö jotain muuttumatonta maisemassa. Ja kyllä vaan. Tuli jostakin laulusta mieleen: Sama taivas, sama maa. Sama heinäkuun sinitaivas, jos Karjala olisi meillä. Samat peruskalliot ja maan muoto muuttumattomana. Kaikki muu katosi siirtolaisten mukana, sekä entisten että nykyisten. Näyttää, että muu elo ja olo pysähtyi tässä muutoksen menetyksessä.

Olisiko jollakin tavalla nykytekniikan avulla mahdollista elävöittää suomalainen Viipurimme nykypäivään mielikuvituksella samalla tavalla kuin esim. Lahti on keskustan muutoksineen ja liitosalueineen kehittänyt. Sinnehän, muistan, monet viipurilaiset liikemiehet ja yrittäjät asettuivat työtään ja toimintonsa jatkamaan. Olisiko meillä mielikuvitusta: ”Miltainen ois Viipuri, karjalaisten kaupunki?”

Sodan jälkeen siskoni osteli nilkkasukkia Turun torilla. Oli mustalaistyttö myymässä ja hän totesi asiakkaalleen: ”Kyllä se Viipuri oli viihtyisä kaupunki”. Niin, oli kerran vaan ei ole enää.

Terveisiä lehden lukijoille täältä Kanadan lännestä.

Sukuseuran Viipuri-matka

Koskelaiset sukustensa Viipurin matkalla lähtivät lauantai-ilta 30.7.96 alkuun klo 6 Helsinkiin, josta lähtivät matkallaan Helsinkiin. Matkan lauantai-iltana vierailtiin Perhekeskus ja Leikkipöytä, jonne oli 37 osallistujaa.

Ennen reppuun otettiin Vaalimaalla. Aamun alkuna kahvipöytä kahvella ja kahvileipä. Iltana kahvipöytä kahvella ja kahvileipä. Iltana kahvipöytä kahvella ja kahvileipä.

Muistomerkin kirjoittaja Pekka Koskelainen, myyjä ja puheenjohtaja, ottaa osaa matkasta.

Sitten lähtökäsi on matkassa. Oltiin kahvipöytä kahvella ja kahvileipä. Iltana kahvipöytä kahvella ja kahvileipä. Iltana kahvipöytä kahvella ja kahvileipä.

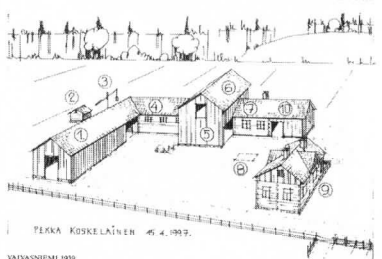
Mitkä jalka, suomena Karppinen Kyllä. Viipurissa oli Venkari-kahvila, joka ei näkynyt talle. Oli muu leikkimies näköisiä kyllä, jossa viikkua kyllä ei ollut, vaan se oli ilmeisesti. Se on joka leikkimies näköisiä kyllä, jossa viikkua kyllä ei ollut, vaan se oli ilmeisesti.

Kokouksien jälkeen sukuseuran puheenjohtaja Pekka Koskelainen ja ohjelmajohtaja Jukka Koskelainen pitävät puheenjohtajan puheensa.

Muistelmia Vaivasniemestä

Kärsivänsä muistoksi rakennettiin 1900-luvulla Vaivasniemi. Tällä alueella on ollut useita rakennuksia. Tällä alueella on ollut useita rakennuksia. Tällä alueella on ollut useita rakennuksia.

PEKKA KOSKELAINEN 4. 4. 1997.

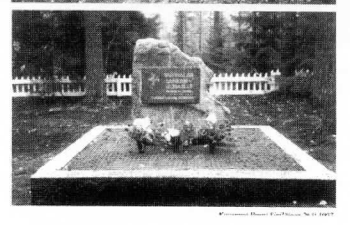
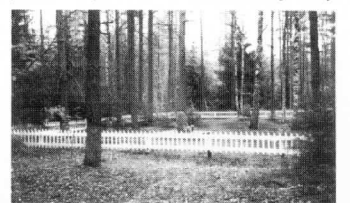
- 1. Kattokoriste
- 2. Saunavainio (puutteita)
- 3. Kävelä
- 4. Lantakätkö (muuttanut)
- 5. Kivikivi (kallio)
- 6. Vainio, vanhaan taloon heidän puoleltaan (kivikivi)
- 7. Alueita (kallio)
- 8. Pöytä (kallio)
- 9. Pöytä (kallio)
- 10. Pöytä (kallio)

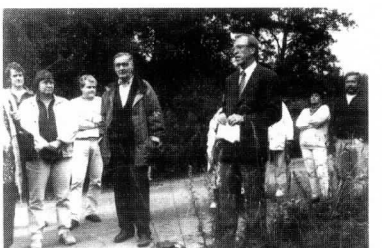
Sukuseuran kesätapahtuma Artjärvellä 16.8.1997

Ruusun osastojohtajan kerääntyä kesätapahtumaan Artjärven puolelle. Kesätapahtuma on ollut useita vuosia. Kesätapahtuma on ollut useita vuosia. Kesätapahtuma on ollut useita vuosia.

Kunnianosoitus Vahvialan rauhanmaahan haudatuille siviili- ja sankarivainajille. Muistomerkinä on aidattu ja siistitty.

Monumentti Vahvialan rauhanmaahan haudatuille siviili- ja sankarivainajille.

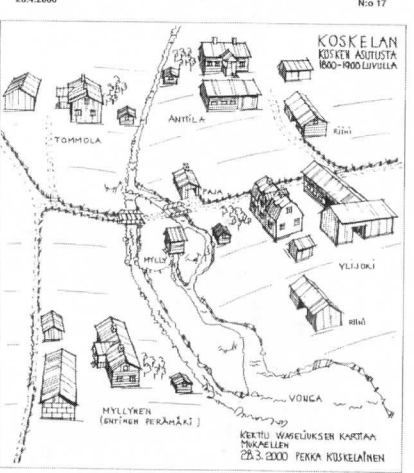

Muistomerkin paljastus Koskelassa

Sukuseuran puheenjohtajan puhe muistomerkin paljastuksen yhteydessä. Muistomerkki on paljastettu. Muistomerkki on paljastettu. Muistomerkki on paljastettu.

Haati perustettu Vahvialan rauhanmaahan 15.9.1999.

Keskittymäalueen kartta. Muistomerkki 28.3.2000 PEKKA KOSKELAINEN

Viipuri-Vahvialan maakalatalon Monreposin puolesta

Hoskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

15.05.2001

N:o 19

Eero Linnroth: Koki (Raukkipohjanlähtö) 1893 Öljymäkelä (131 x 167,5) Anttovan.

Hoskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

1.12.2001

N:o 20

Ilmi ja Tuoni Hoskelainen Lätymäkelällä 20-luvulla.

Hoskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

15.5.2002

N:o 21

Hoskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

16.12.2002

N:o 22

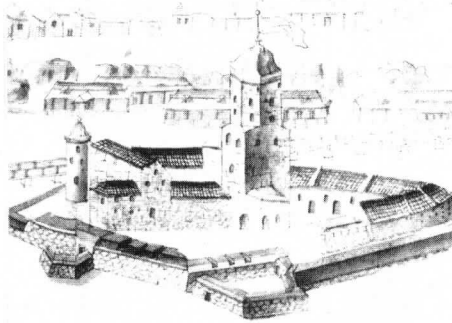
Koskelan lahti 24.6.1909

Hoskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

15.05.2003

N:o 23

Ulkosaari linna v. 1780. Tanssitalo Public Antoon & Raution ranta-aitille.

Hoskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

15.12.2003

N:o 24

Kerimäki-luoto vuorokauden lumimäärästä kumpuun.

Hoskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

15.04.2004

N:o 25

Hoskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

15.12.2004

N:o 26

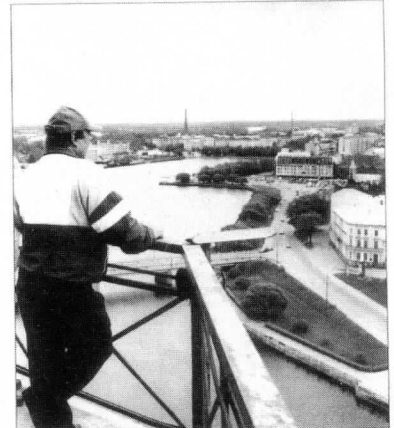
Ernestin kaveritöiden 77.5.2004. Anttonin, Heikki, Heikki, Mikko, Anttonin ja Ernestin.

Hoskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

20.05.2005

N:o 27

Näkymä Höpönin linnaan torstai 22.5.2004. Salokallan ja kumpuunvintin näkymä.

Kosken kylästä otettiin vuonna 1900-luvulla Ylönpöjälästä on otettu pöytä (Kerttu Riekkola)

Kosken Alkua 1900-luvun alusta. Mielä Koskelainen on oltiin kotipaikalla pöytä otettiin suoraan sukuseuran. Kosken on rakennettu riehkin talo, joka on säilynyt läheskään, luultavasti Kosken ja läheisyydessä.

Mikäsi kunnassa Koskille kirkon edustalla

EVAKKOPOJAN KOULUTIEN ALKU 1940-42

Sysäyksen tähän muistelukseseen evakkopojan mutkikkaasta koulutiestä antoi lipaston pohjalta löytynyt kasa vanhoja koulutodistuksia sekä Esa Keron lämminhenkinen kirja ”Kansakoulu”.

Taustaa

Talvisodan alkaessa 30.11.1939 oli viipurilainen Heikki-poika neljää viikkoa vaille kuusivuotias. Lyhyellä varoitusajalla jouduttiin äidin, hänen kälynsä Annin ja serkkupoika Väinön kanssa hyppäämään junaan, pois sodan jaloista. Neuvoksi oli annettu ottaa mukaan vain eväät, tilanne oli väliaikainen.

Vanhempien vähäinen omaisuus jäi Viipurin Pirkiruukkiin, jonne myös isäni jäi. Häntä ei sormiinvalidina vielä kelpuutettu talvisotaan. Vekrotniemen sahalla työssä ollut isäni oli palokuntamiehiä ja käynyt palopäälystökoulun Viipurin palo-opistossa, joten hänen talvisotansa käytiin Hiekan VPK:ssa.

Matkustavaiset ohjattiin Kouvolan kautta Mäntyharjun asemakylään, jossa majoituttiin Naakan taloon. Talon isäntä oli hyvinvoiva vanginvartija tai vankien kuljettaja, sillä hänellä oli talossaan ainakin yksi lukittu tila, jossa säilytettiin tilapäisesti vankeja. Näkipä äitini siellä myös varsin kuuluisan poliittisen naisvangan, joka oli Jaalasta tuotu eteenpäin kuljetettavaksi.

Äitini ja kummitätini Annin muistot tältä ajalta olivat olosuhteet huomioon ottaen positiivisia, val-

litsihan tuolloin Talvisodan henki. Itsekin muistan talon puuhakkaan isännän, aralta vaikuttaneen emännän sekä heidän kauniin Signe-tyttärensä. Puheliatat äitimme tulivat hyvin toimeen isäntävähän kanssa, kävimme pari kertaa myös hevoskyydillä heidän muutaman kilometrin päässä sijainneessa maatalossakin. Kummasti vain olivat vilkkaat viipurilaiset päässeet perille talon asioista ja perheen keskinäisistä suhteistakin.

Kouluun

Sodan päätyttyä muutimme Tampereelle, josta käsin Isä kävi työssä Siurossa Valtion lentokonetehtaan rakennustyömaalla. Myös äidille löytyi työpaikka Verkatehtaalta. Asuntotilanne oli hankala, mutta jonkinlainen hellahuone saatiin alisesta Pispalasta eli Tahmelasta. Sieltä käsin aloitin koulun maineikkaassa Pispalan kansakoulussa 40 muun koulukkaan kanssa.

Ei ollut äitikään tullut ajatelleeksi, miten heikoin henkisin ja fyysisinkin evän poika koulutielle lähti. Olihan hänen huonokuuloisuudelleen naureskeltu, puhekin oli vähän heikkoa, mutta eihän poika vielä ollut seitsemää täyttänyt. Joulutodistus oli kuitenkin shokki; keskiarvo 5,25 ja neloset kirjoituksessa ja lukemisessa, loput viitotia tai kuutosia.

Mitä muistan Pispalan koulusta? En juuri mitään, vasenkätiselle pojalle pantiin kynä oikeaan käteen ja jälki oli sen mukaista. Pimeää siellä tuntui koko ajan olevan eikä opettajan puheestakaan juuri mitään kuullut.

Sotatalvet 1940-42 olivat tosi kylmiä. Myös kotona oli iltapäivisin kylmä. Kerran ulkoa tultuani totesin Äidin tulleen kotiin, panneen hellaan tulen ja menneen kauppaan. Niinpä istahdin hellan päälle lämmittelemään, jolloin poltin pahasti takamuk-

jatkuu seuraavalla sivulla

seni. Juoksin ulos lumihankeen jäähdyttelemään, mutta pahaksi onneksi joku kaveri näki sen eikä voinut olla kertomatta sitä kaikille vastaantulijoille.

Keväällä koululla kerättiin leikkikaluja rajaseudun lapsille. Niinpä minäkin toin jostain lahjaksi saamani hienon peltisen sukellusveneeseen keräykseen; se olikin ainoa leluni. Opettaja ei kuitenkaan ottanut sitä vastaan vaan pyysi viemään kotiin takaisin. Juuri muuta en opettajasta muistakaan, todistuksessa on kyllä hänen nimensä. Joululoman aikana opin myös lukemaan ja todistuksen keskiarvokin keväällä parani 5,75:een.

Kevätpuolella pääsimme muuttamaan parempaan asuntoon Pispalanmäen rinteessä. Saimme huoneen ja keittiön nelikerroksisesta puutalosta, jossa jokaiseen kerrokseen mentiin omalta tasolta. Kotonamme jo yli 20 vuotta ollut taidemaalari Päivi Paunun hieno maalaus tästä talosta muistuttaa minua edelleenkin vuosien 1940-42 evakkoajasta.

Hyhkyn koulu

Suomi joutui uudelleen sotaan kesäkuussa 1941. Tällä kertaa sotatoimet alkoivat voitokkaasti ja Viipuri vallattiin takaisin. Asukkaille avautuisi mahdollisuus päästä takaisin Viipuriin kevästä 1942 alkaen. Kun Pispalan koulu pantiin kesän 1941 aikana remonttiin ja seuraavan kevään lukukautta tul-taisiin jatkamaan pitkälle kesään, päätti äiti panna minut läheiseen Hyhkyn kouluun, isähän oli jo sodassa. Uusi koulu olikin minulle onnenpotku.

Hyhkyssä kaikki tuntui menevän paremmin ja koulussa oli hyvä olla. Siihen vaikutti osaltaan se, että kuuloni oli parantunut kesän aikana tehdyssä leikkauksessa lähes normaaliksi. Suurin syy oli kuitenkin opettajan vaihtuminen ja oppilasmääräkin oli luokassa pienempi.

Opettajan asennoitumista tehtäväänsä kuvaa seuraava episodi. Äidillä oli tapana herättää minut ennen työhön lähtöään. Yhtenä pimeänä pakkasaamuna olin jostain syystä lähtenyt kouluun tavallista aikaisemmin. Opettaja asui alakoulun rakennuksen päädyssä toisessa kerroksessa ja sinä aamuna ulos vilkaistessaan näkee yhden oppilaistaan värjöttelevän pihalla. Hän meni ulos ja toi minut lämpimään kotiinsa ja tarjosi teetä aralle oppilaalleen. Opettaja ja ilmeisesti ymmärsi pojan yksinäisyyden ja varmaan jatkossa muisti ottaa hänet jollain lailla huomioon.

Kun sitten toukokuun alussa 1942 sain erotodistuksen, oli siinä edelleenkin laulussa viisi ja käsitoissa kuutonen, mutta muut numerot olivatkin sitten tyydyttäviä ja olipa mukana yksi yhdeksikkökin. Opettaja myös kertoi luokalle minun muuttavan Viipuriin ja sanoi muutaman kauniin sanan lähtiäisiksi. Se oli elämäni ensimmäinen ”julkinen huomionosoitus” ja siten ikimuistoinen.

Heikki Koskelainen

Perintö

Lähes kaksikymmentä vuotta sitten sain perinnön. Isänpuoleinen tätini oli miehensä kanssa kovaa työtä tehden saaneet hankituksi kaksion Helsingin Käpylästä. Lapsia heillä ei ollut, joten lainan maksettuaan tati jäi työstä pois ja säästäväisesti eläen he tulivat mukavasti toimeen miehen palkalla. Miehensä kuoltua hän eli yksin monta vuotta kunnes voimat pettivät ja hän menehtyi muutamassa kuukaudessa.

Tädin kuoltua tapahtui perinnönjako. Puolet meni miehen suvulle ja toinen puoli omalle suvulleni. Kun perintöön osallisia oli meidän puolella paljon, tuli kullekin n. 800 euroa vastaava summa. Hieno juttu sekin, joten olin päättänyt sijoittaa sen tauluun tai jollakin muulla näkyvällä tavalla kodin sisutukseen.

Kohta rahat saatuani nuorempi tätini soitti ja pyysi minua mukaansa matkalle Wieniin. Hän oli sinne menossa miehensä ja erään ystävättärensä kanssa. Tarvittiin kuitenkin neljäs henkilö jakamaan toista hotellihuonetta. Sanoin, että nyt ei oikein olisi varaa matkustaa. ”Mutta sinähän olet juuri saanut perinnön”, sanoi tätini.” Totta, sanoin, voinhan lähteäkin. Ajattelin samalla ostaa Wienistä jotain muistoksi perinnöstäni.

Matkan maksettuaani varasin loput rahat matkassaksi ja niin lähdettiin Itävallan komeaan pääkaupunkiin. Paljon ulkomailla liikkuneiden matkatoveriäni ansiosta saimme hienon kuvan kauniista Wienistä aina keisarillista ratsastuskoulua myöten. Kolmena iltana söimme yhdessä vähän paremmin, jonka jokainen vuorollaan maksoi. Hyvin onnistuimme valitsemaan ruuat ja viinit myös toisena iltana, jolloin minä olin maksuvuorossa. Laskun maksettuaani rahat olivatkin käytännössä loppu, enkä kyennyt sen jälkeen enää ostamaan minkäänlaista matkamuistoa. Postikortin sain kuitenkin lähetettyä kotiin.

Pienen harmittelun jälkeen saatoin kuitenkin todeta vanhan viisauden: ”Mikä laulaen tulee, se viheltyäen menee”.

Mutta pääasia oli se, että meillä oli hauskaa.

Aulikki

Heikki ja Aulikki Koskelainen, Viipurissa

Sukututkimuksen ilot ja surut

Koskelaisten suvun tutkimuksen suuri edelläkävijä on ollut Eva-Liisa Maamies (os. Koskelainen), joka on kaivanut tietoa esiin 1600-luvun puolivälistä alkaen. Tämän työn arvoa nostaa erityisesti se, että suurin osa siitä on tehty jo silloin kun tietokoneita ei vielä ollut käytössä eikä tietoja ollut toimitettu nettiin. Nythän sukututkimuksen tietokantoja löytyy luovutetun Karjalankin alueelta 1600-luvulta alkaen.

Nämä ajatukset tulivat elävästi mieleeni katsellessani Suomen Sukututkimusseuran sivuja www.genealogia.fi etsiessäni sieltä Eva-Liisan antaman pohjan avulla ensimmäisten Koskelaisen elämän vaiheita. Erityisen hankalaksi sukupovien seurannan tekee se, että tuohon aikaan ei ollut vielä sukunimiä vaan sukunimen virkaa täytti isännimi eli patronyymi. Tosin Itä-Suomessa sukunimet omaksuttiin aikaisemmin kuin muualla Suomessa. Tästä voimme kiittää mm. jo silloin valpasta verottajaa, joka halusi saada pysyvän otteen kansalaisista myös Itä-Suomessa, jossa muuttoliike oli vilkkaampaa kuin maan länsiosassa. Aiemmin talon nimi riitti osoitteeksi verokarhullekin. Talon nimestä muodostui vähitellen myös sukunimi, joka siis muuttui asuintalon myötä. Pysyvät sukunimet alkoivat vakiintua vasta 1800-luvun puolivälissä. Sukunimilaki tuli voimaan kuitenkin vasta itsenäisyytemme alkuvuosina eli 1921.

Kirkonkirjoja pidettiin ruotsiksi ja kun lisäksi papit ja muut väestökirjanpitäjät olivat lähes kaikki ruotsinkielisiä, niin he väänsivät esim. tavallisen suomalaisen Heikin tai Henrikin nimeksi Henrich, Hinrich, tai Hindrich. Niinpä tavallisesta Tuomas Heikinpojasta tuli sitten komeasti Thomas Henrichson ja hänen pojastaan taas Hinrich Thomasson. Kun lisäksi suvussa saatettiin suosia tiettyjä nimiä, niinpä eipä ihme jos sukututkijalla saattavat mennä nimet sekaisin.

Sukututkijan tärkeitä apuvälineitä ovat lisäksi kastekirjat, vihkimisasiakirjat ja hautauskirjat. Näihinkin liittyy omia ongelmia, sillä esim. vihittyjen ja kuolleiden syntymäaikaa ei tuolloin kirjattu, jolloin heidän tunnistamisensa saattaa samankaltaisista nimistä johtuen olla jälkikäteen vaikeaa. Kastekirjoissa mainitaan yleensä vain isän nimi ja hautauskirjoissa vain yksi omainen, tavallisesti aviomies tai lapsen isä.

Vahvialan asutus syntyy

Vahvialan seudun asutuksen alkuvaiheista Ilmo Kekkonen kertoo Mikko ja Emma Koskelaisen sukuhaaran tarinassa:

”Kylän läpi virtaavan joen suulla oli asuttuna ainakin Ykspään tila jo 1300-luvulla. Asutus on sieltä levinnyt hiljalleen kohti yläjuoksua.” Ja edelleen: ” sittemmin Koskelana tunnettu tila sijaitti joen rannalla, hyvällä kalapaikalla ja lisäksi myllylle voimaa antavan kosken partaalla. ¹

Elämä on Ilmon tekstin mukaan ollut hyvin kauraa. Toimeen on tultu kaskiviljelyllä ja siihen liittyvällä karjanhoidolla. Peltopinta-ala on ollut pieni, aluksi vain hehtaari tai pari. Kun verotus oli kovaa, suoranaista ryöstämistä, aiheutti se pakoa Savoan ja Inkeriin sekä talojen autioitumista. Viipurin seutu näyttäisikin 1400-luvulta alkaen saaneen asukkaista Hämeestä. Olihan Vahvialassakin Hämeen asema ja Säkkiärvellä Hämäläisten kylä.

Koskelaisten taustaa

Siitä kuinka kauan suku oli asunut Vahvialan kylässä, ei ole tutkittua tietoa 1600-lukua aiemmalta ajalta. Lähtökohtana voidaan kuitenkin pitää sitä, että he olivat tavallista suomalaista talonpoikaiskansaa, joka oli ehkä kauankin asunut näillä tienoilla. Toisaalta jatkuva sodankäynti Venäjää vastaan vaati enemmän väkeä Karjalaan, jolloin myös ensimmäiset suvun jäsenet ovat voineet yhtä hyvin tulla lännestäkin.

Ruotsi oli Stolbovan rauhassa 1617 saanut Käkisalmen läänin, jonka asukkaista valtaosa oli ortodokseja. Näistä huomattava osa muutti pakokäännytystä pakoon Venäjälle Tverin gubernementtiin, jolloin tilalle muutti asutusta muualta Suomesta. Kun samaan aikaan tarvittiin lisää miehiä sotilaiksi, oli muuttoliike vilkasta paitsi entisessä Käkisalmen läänissä myös Viipurin tienoilla. Viipurin läheisyys tuntuisi viittaavan osaltaan siihen, että sotilaallisella näkökohdilla on ollut vahva osuus Vahvialankin asutuksen muodostumiseen.

Ensimmäiset viralliset tiedot Koskelaisen suvusta ovat 1600-luvun loppupuolelta, jolloin Vahvialan kylän taloa n:o 4 asutti kirkonkirjojen mukaan Thomas Henrichson, oikealta nimeltään todennäköisesti Tuomas Heikinpoika. Talo yhdessä kylän kolmen muun talon kanssa muodosti 1600-luvun loppupuolella käyttöön otetun ruotujakolaitoksen mukaisen ruodun, joka varusti yhden ruotusotamiehen. Tätä lähtökohtaa tukee se, että kylän kaikki tilat olivat suunnilleen saman kokoisia, pinta-alaltaan 630 ha (Anttila), 490 (Sipilä), 730 (Starast) ja 700 hehtaaria (Koskela).

jatkuu seuraavalla sivulla

Tuomaan poika Jaakko oli ratsumies. Lisäksi asiakirjoissa todetaan Koskelan veljesten v. 1723 omistaneen kolmanneksen Nurmin Rustohollista, jonka pinta-ala oli 1559 ha. Rustholli erosi ruotutalosta siten, että se joutui yksinään varustamaan ratsumiehen hevosineen. Yksi Tuomaan pojista Jakob olikin ratsumies, minkä lisäksi hänen tyttärensä Vappu avioitui v. 1696 Nurmista kotoisin olleen Jöran (Yrjö) Thomassonin kanssa.

Tilojen pinta-alat tuntuvat nykyajan silmissä olevan kohtalaisia isoja. Toisaalta on otettava huomioon että sen aikuiset viljelymenetelmät, kuten kaskeaminen, edellyttivätkin suuria pinta-aloja. Niinpä Nurmin tilaa kuvattiin v. 1723 väestönlaskennassa jo autiotilaksi.² Tänne kuitenkin muutti 1729 Risto ”suuriperheisenä”, kuten Eva-Liisa Maamies sen aikanaan kuvasi. Vuoden 1769 verollepanokartan liitteessä E.C. Calonius kuvasi Vahvialan kylän väestön toimentulomahdollisuuksia vaatimattomiksi: ”Rahat kruunun veroihin ja muihin tarpeisiinsa he ovat saaneet tervanpoltolla, mutta metsien loputtua on halonajo ja muunlainen rahti heidän ainoa rahantulonsa. Lisäksi he tietysti myyvät kaupunkilaisille kaiken sen talin ja voin, mikä jää yli kotitarpeen.. Tällä tavoin he yrittävät selvitä maksettavista veroista.”³

Ruotsin vallan viimeiset vuodet olivat raskasta aikaa. Vv. 1696-97 eli ns. suurten nälkävuosien aikana menehtyi 31-32 prosenttia eli lähes kolmannes kansasta (138 000) henkilöä). Tämän jälkeen alkoi Suuri Pohjan sota, jolloin suomalaiset joutuivat taistelemaan kaukana kotimaastaan kunnes venäläiset tulivat taas Suomeen ja alkoi isovihan aika, joka kesti 8 vuotta eli vuodet 1713 - 1721.

Suurten nälkävuosien aikana jouduttiin esim. 3.2.1697 hautaamaan Viipurin maaseurakunnassa nimettöminä kymmeniä henkilöitä. Nälkä ja kulkutaudit koskettivat myös Vahvialan ja Nurmin kylää. Edellisenä päivänä haudatun ratsumiehen vaimon Margeta Ristontyttären ja hänen tyttärensä kuolinsyyksi merkittiin ”Döde av hunger”, nälkäkuolema. Sitä ennen oli hänen miehensä ja kaksi poikaansa haudattu tammikuun lopulla (24.1.1697). Ei ihme, että Nurmi oli Isonvihan jälkeen muuttunut autiotilaksi.

Kulkutauti saattoi olla selityksenä sille, että samana päivänä 22.8.1739 haudattiin Koskelan 48-vuotias isäntä Tuomas Henrikinpoika sekä veljensä Heikki vaimonsa Anna sekä heidän 7 viikon vanha tyttärensä Maria, mies ja vaimo samaan hautaan.

Tilojen jaosta

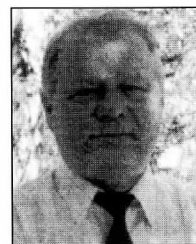
Maatilojen jakaminen oli Ruotsin aikana ja Venäjänkin vallan aikana pitkästi 1800-luvulle kielletty. Kiellon tarkoituksena oli taata niiden elinkelpoisuus.

Koskelassa asui 1723 neljä perhettä. Riston muutettua Nurmiin jäi jäljelle kolme. Tila jaettiin E-L Maamiehen selvityksen mukaan vasta 1845, jolloin vanhimman veljen Tuomaan (s.1691) perilliset saivat puolet ja Juhanan (s. 1694) samoin kuin Heikin (k. 1739) jälkeläiset kumpikin n. neljänneksen.

Nurmin Rustholli otettiin Venäjän vallan aikana 1816 lahjoitusmaaksi. Entiset omistajat saivat ilmeisesti osin hyvitykseksi ja osin ostettua 576 hehtaarin Sahalan tilan, joka halottiin v. 1852.⁴ Silloin Riston, ent. Koskelaisen sittemmin Nurmin jälkeläiset saivat Alasahan ja Kalliolan tilat. Eva-Liisa Maamiehen mukaan useat Risto Nurmin jälkeläiset muuttavat pois Nurmin kylästä 1800-luvun puolivälissä. Minne, siitä ei ole mainintaa.

Ilmo Kekkonen

Kirjoittaja on Tervajoella syntynyt Karjalan historiaan perehtynyt yleisesikuntaeversti.

1. Ilmo Kekkonen: Neljätoista polvea - 400 vuotta, Tampere 2005
2. Autiotila merkitsi ensisijaisesti veronmaksukyvyttömyyttä, ei välttämättä autiutta
3. Käännös E-L Maamiehen
4. Ilmo Kekkonen arvelun mukaan lahjoitusmaan tilalle saadut tilat olivat rusthollin vanhoja augmentteja (aputiloja), jotka ovat ainakin osaksi olleet suvun omistuksessa. Ne olivat jääneet maakirjaan itsenäisiksi tiloiksi, eivätkä näin joutuneet lahjoitusmaaksi päätilan mukana.

SAKSALAISET JA VIROLAISET VAHVIALAA PUOLUSTAMASSA

Greif-divisioona saapuu Säkkijärvelle ja Vahvialaan

Osana Saksan kesällä 1944 antamaa sotilas-apua saapui Virosta 122. Divisioona, lempinimeltään Greif eli Aarnikotka. Se käsitti 10 609 miestä, 4 008 hevosta ja 2 333 ajoneuvoa. Se oli vajaavahvuinen, mutta tuon ajan saksalais-divisioonaksi hyvässä kunnossa. Yhtymä tuotiin laivoilla Helsinkiin ja edelleen junilla Taavetin länsipuolelle, mistä se marssi 60-80 km reserviksi Säkkijärvelle.

Päämaja alisti divisioonan 2.7. Viipurinlahden puolustusta johtavalle kenraalimajuri Antero Svenssonille. Rintamavastuu jäi vielä Ratsuväkiprikaatille, koska puna-armeijan todettiin valmistelevan hyökkäystä lahden yli.

Saksalaisten tykistöä ryhmittyi mm. Tervajoen eteläosaan Junnolan aukeille. Vajaa rykmentti oli reservinä Lietjärvellä. Divisioonan esikunta ja huolto siirtyivät Löytömäelle. Huomattava osa joukoista oli Säkkijärven puolella mm. tykistöä Nisalahdessa.

Kolmen maan joukkoja puolustuksessa

Puna-armeija hyökkäsi rajusti 4.7. alkaen. Saksalaisten tykistö tuki torjuntaa. Se onnistui hyökkääjälle raskain tappioin. Päävastuu oli suomalaisilla joukoilla. Saksalaisen jalkaväen osuus oli vielä vähäinen. Niillä oli pääasiassa reservitehtäviä.

Greif-divisioona otti vastuun puolustuksesta Nisalahden-Turkinsaaren välisellä alueella 8.7. mennessä. Tällöin he ryhmittivät vahvat joukot mm. Harjuniemeen ja Repolaan Tervajoen edustalle sekä Niemenlauttaan. Tervajoen kansakoulussa oli saksalainen rykmentin esikunta.

Rannalle sijoitettiin panssaritorjunta- ja kenttätykkejä. Saksalaisilla oli myös rynnäkkötykipataljoona eli noin 20 tornitonta panssarivauhua. Kenttätykistöä oli kymmenen patteristoa eli varsin suuri tulivoima. Työnjako oli se, että saksalaisten neljä patteristoa tulittivat saaria ja niemenkärkiä ja suomalaiset liikkuvia alusosastoja.

Tämä johtui siitä, että suomalainen tykistö oli tuliteknisesti saksalaisia huomattavasti edellä. Virolaiset ryhmitettiin vasemmalle sivustalle Porkansaaren-Naulasaaren välille. Punatähtiset lentokoneet olivat suorastaan terrorisoineet toimintaa. Saksalaiset järjestivät Tervajoen aukeille 11 konekivääriä ilmatorjunta-asemiin. Matalalla lentäneisiin viholliskoneisiin kohdistettiin kiivas tulitus ja useita putosi. Sen jälkeen viholliskoneet kartoivat Tervajokea.

Torjuntavoitto myös Viipurinlahdella

Puna-armeija aloitti 9.7. aamulla kiivaan tulivalmistelun kenttätykistöllä ja tulitukialuksilla ja hyökkäsi kahden divisioonan voimin suuntaan mm. Harjuniemi ja Niemenlautta. Hyökkäystä tuettiin myös rajuille lentorynnäköillä.

Harjuniemeen suuntasi yhdeksän aikaan kahdeksan panssaroitua maihinnousualusta, joissa oli noin 500 miestä. Torjuntatuli iski ryöppynä aluksiin. Niistä neljä upposi heti. Vain kaksi pääsi Harjuniemen rantaan. Saksalaiset ampuivat panssarinyrkeillä alusten sisään aiheuttaen hirveää tuhoa. Pieni määrä hyökkääjiä pääsi maihin. Heidät tuhottiin vastaiskulla. Vankeja otettiin 12. Heissä oli kolme alaikäistä poikaa ja yksi yli 60-vuotias ikämies. Kaikki olivat juovuksissa.

Hyökkäys torjuttiin myös kaikkialla muualla. Suurin osa hyökkäysvoimasta tuhottiin jo vesillä tykistön tulella. Myös saksalaiset ja suomalaiset ilmavoimat toimivat tehokkaasti.

Neuvostojoukot uusivat hyökkäyksensä keskipäivällä. Tulos oli sama. Greif torjui tämän ratkaisuun pyrkineen hyökkäyksen viholliselle suurin tappioin. Laivoissa kauempana valmiina olleet päävoimat kääntyivät pois. Muutamia iskuosastotaisteluja vielä käytiin heinäkuun aikana, mutta muuten taistelut hiljenivät.

Viipurinlahti kuuluu samaan torjuntavoittojen sarjaan Talin-Ihantalalan ja Vuosalmen kanssa. Koska päävastuun kantoivat lopuksi saksalaiset, ei asia ole ehkä saanut ansaitsemaansa huomiota.

Aseveljet lähtevät

Saksalaiset pitivät taisteluja Viipurinlahdelle melkein pä huviretkenä Viron oloihin verrattuna. Yhteistoiminta suomalaisten kanssa sujui hyvin, joskin kieliongelmiä oli. He olivat ihmeissään erityisesti tykistömme korkeasta tasosta. Toisaalta esimerkiksi saksalaisten konekiväärit olivat ajanmukaisia suomalaisten vanhoihin Maksimeihin verrattuna. Muutenkin heidän varusteensa olivat hyvät. Nelipyörävankkureita tosin ihmeteltiin. Huolto toimitti jopa sikareja ja konjakkia.

Virolaiset tunsivat olonsa saksalaisille alistettuina hankalaksi. Yhteistoiminta toki sujui. Heidät lähetettiinkin heinäkuun puolivälissä Vuosalmelle.

Saksalaiset olivat jo tulomatkallaan ihmetel-

jatkuu seuraavalla sivulla

leet suomalaisten evakkojen rauhallista ja rohkeaa asennetta. Tervajoen palokunnantalolla järjestettiin juhla evakkojen kunniaksi. Esiintymässä oli mm. saksalainen valtionbaletti. Sen tytöt kiersivät lorit kädessä keräämässä rahaa, joka luovutettiin evakkojen hyväksi. Myös toinen rahankeräys järjestettiin kaatuneiden omaisten hyväksi.

Virossa oli kova pula joukoista. Greif luovutti rintamavastuun 10. Divisioonalle ja lähti Hangon kautta paluumatkalle heinäkuun lopussa. Se jätti Säkijärvellä sijainneelle hautausmaalleen 50 sankarivainajaa.

Viroon palattuaan Greif joutui aikanaan saarroksiin Kuurinmaan mottiin, jossa sen rippeet antautuivat. Sotavankeudesta palasi vain harva 1955 alkaen.

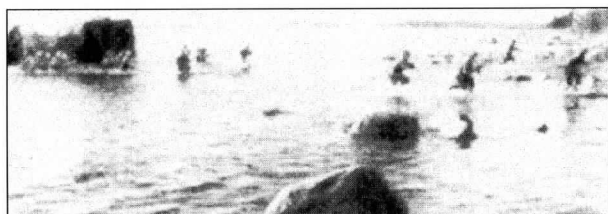
Saksalaisista muistuttavat enää Harjuniemen umpeen kasvavat kaivannot, joita kotiseutumatkailijat voivat tarkastella omakotialueeksi muuttuneessa entisessä taistelumaastossa.

Ilmo Kekkonen.

Kirjoittaja on Tervajoella syntynyt Koskelaisen sukuun kuuluva eversti evp.

Taistelunäytöksen tilanneselostuskenraaleille Breusing (saksalaisten komentaja, pitkä mies keskellä) ja Svensson. Vasemmalla 10.D:n komentaja eversti Kai Savonjousi. Oikealla takana näkyy saksalainen rynnäkkötykki.

Venäläinen merijalkaväki nousee maihin Piisaareen.

Maihinnousujoukot matkalla taisteluun.

Koskelaiset

Vast. toimittaja Heikki Koskelainen
Leppisaarentie 10 C
00830 Helsinki
puh. 09-755 33 57, 050-56 34 065
heikki.koskelainen@kolumbus.fi

Toimittaja Pekka Koskelainen
Hambonkaari 69
06500 Porvoo
puh. 0400-918 375

Paino Formato Print Oy, Porvoo
aineisto@formato.fi

Julkaisija Koskelaisten Sukuseura ry

Tilausmaksu 12 € sisältyy jäsenmaksuun

Pankkitili Nordea 126230-518535